

[6439]-208

T.Y. B.Com.

355 C: BUSINESS LAWS & PRACTICES - II
(2019 Pattern) (Semester - V)

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks with the most appropriate alternative (Any Five) **[5]**

- i) The Ministry of _____ is an India's federal ministry which is responsible to protect and safeguard the interest of workers in general and their social security.

(Home Affairs, Commerce & Industry, Labour & Employment)

- ii) As per section 2 in factories act, a person who has completed _____ years of age will be called as an adult.

(18, 14, 21)

- iii) As per The Factories Act 1948, _____ hours is the working hour for adult.

(60, 48, 52)

- iv) “ _____ ”means a condition which requires medical treatment and attendance and necessitates abstention from work on medical grounds.

(Healthy, Sickness, Disease)

- v) The Employees' State Insurance Act, 1948 came into force on _____.

(19th April 1948, 15th May 1949, 21st June 1948)

- vi) The chairman and members of Central Board constituted under employees Provident Fund are appointed by _____.

(The State Government, The Central Government, The State & Central Government)

B) Match the following : [5]

Column A	Column B
i) Section 2(k) under the Factories Act	a) Insurance Scheme
ii) Safety of Workers	b) Manufacturing process
iii) Chapter III of ESI Act	c) Fund
iv) Section 2(h) of EPF Act, 1952	d) Fencing of machinery
v) Section 2(i-b) of EPF Act, 1952	e) Finance and Audit

Q2) Write a short note (Any 2) [10]

- a) Evolution of labour laws of India
- b) Provision related to Worker's safety
- c) 'Benefits' under The Employees State Insurance Act, 1948
- d) Employees Deposit Linked Insurance scheme

Q3) a) Explain the main regulations relating to Labour Policy of India. [8]

- b) Explain the provisions regarding health of workers as per Factories Act, 1948. [7]

Q4) a) Explain the manner of calculation and payment of contributions as per The Employees state Insurance Act, 1948. [8]

- b) Explain 'Employees Pension Scheme' as per The Employees Provident funds and Miscellaneous Provisions Act, 1952. [7]

Total No. of Questions : 4]

PD932

[6439]-208
T.Y. B.Com.

355 C: BUSINESS LAWS & PRACTICES - II
(2019 Pattern) (Semester - V)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

/ एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
-

प्र.1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच) [5]

- i) मंत्रालय हे भारताचे संघीय मंत्रालय आहे जे सर्वसाधारणपणे कामगारांचे हित आणि त्यांच्या सामाजिक सुरक्षेचे संरक्षण आणि संरक्षण करण्यास जबाबदार आहे.
(गृह व्यवहार, वाणिज्य आणि उद्योग, कामगार आणि रोजगार)
- ii) कारखाना कायदा कलम 2 नुसार, ज्या व्यक्तीचे वय पूर्ण आहे, अशा व्यक्तिला प्रौढ म्हणून संबोधले जाईल.
(18, 14, 21)
- iii) कारखाना कायदा 1948 नुसार, प्रौढांसाठी तास कामाचे तास आहेत.
(60, 48, 52)
- iv) “.....” म्हणजे अशी स्थिति ज्यासाठी वैद्यकीय उपचार व उपस्थिती आणि वैद्यकीय कारणास्तव कामापासून दूर राहणे आवश्यक आहे.
(निरोगी, आजारपण, रोग)
- v) कर्मचारी राज्य विमा कायदा, 1948 रोजी लागू झाला.
(19 एप्रिल 1948, 15 मे 1949, 21 जून 1948)
- vi) कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी अंतर्गत स्थापन झालेल्या केंद्रीय मंडळाचे अध्यक्ष आणि सदस्यांची नेमणूक द्वारे केली जाते.
(राज्य सरकार, केंद्र सरकार, राज्य आणि केंद्र सरकार)

ब) योग्य जोड्या जुळवा.

[5]

रकाना अ

- i) कारखाने अधिनियमान्वये कलम 2 (के)
- ii) कामगारांची सुरक्षा
- iii) ईएसआय कायद्याचा अध्याय तिसरा
- iv) ईपीएफ कायदा, 1952 चे कलम 2 (एच)
- v) ईपीएफ कायदा, 1952 चे कलम 2 (आय-बी)

रकाना ब

- अ) विमा योजना
- ब) उत्पादन प्रक्रिया
- क) फंड (निधी)
- ड) यंत्रसामग्रीचे कुंपण
- इ) वित्त आणि लेखापरीक्षण

प्र.2) थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[10]

- अ) भारतातील कामगार कायद्यांची उत्क्रांती
- ब) कामगारांच्या सुरक्षाविषयक तरतुदी
- क) कर्मचारी राज्य विमा कायदा, 1948 चे फायदे
- ड) कर्मचारी डीपॉजीट लिंकड विमा योजना

प्र.3) अ) भारताच्या कामगार धोरणाशी संबंधित मुख्य नियम स्पष्ट करा.

[8]

ब) कारखाना अधिनियम 1948 नुसार कामगारांच्या आरोग्याबाबत तरतुदी स्पष्ट करा.

[7]

प्र.4) अ) कर्मचारी राज्य विमा कायदा, 1948 नुसार योगदानाची गणना आणि देयकाची पद्धत स्पष्ट करा.

[8]

ब) कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी व विविध तरतुदी अधिनियम 1952 नुसार कर्मचारी पेन्शन योजना स्पष्ट करा.

[7]

००००